

HLEDEJTE A ČTĚTE!

VÝKLAD 1. EPÍŠTOLY KORINTSKÝM

25. Poznání a láška 8,1–13.

Několik dalších úseků Pavlova listu (8,1 atd. 11,1) se týká prohlému křesťanské svobody. Otázka křesťanových svobod se ozývá především v souvislosti s požíváním masa, obětováním modlám.

Křesťané v Korintu byli předtím, než uvěřili, pohány. Učastníci se též docela samozemě chrámových slavností, při nichž se jedlo maso, na něhož byl záště předem obětována pořánským bohům. Obětováno bylo obvykle části méněcenné vnitřnosti a tuk (jú), někdy i jen hrst chlupů ze srsti zvířete; to vše bylo spláno na oltáři. Dalo by se skoro říci, že tehdejší pořánské oltáře sloužily ke spalování odpadků. Nicméně souvislost s pořánským kultem byla běžná a samořejmá při jakékoli hostině. Poražka zvířat pro konsum masa byla spojena s pořánským kultem do té míry, že židé nikdy nejdíl maso, kterému bylo předloženo v rodině nežidovské, protože předpokládali, že že dle o maso necestí, pořánským kultem poškrvněn. V té době totiž žádné obecné, nekulturní řeznictví neexistovalo. Proto také na kmen v Pompejích bylo objeveno při vykopávkách řeznictví hned vedle kaple, sloužící císařskému kultu. Nesmíme si ovšem myslit, že maso bylo každodenomní pokrmem. Maso se jedlo obvykle jen při slavnostnějších příležitostech. Obětováno však bylo nejen maso, ale i rostlinné pokrmy a obětováno bylo na počátku díla rovněž i víno uitibut.

Pro některé vrstvy obyvatelstva typické pořánské zvyky nic neznamenaly, protože mezi lidmi vysího stávají vliváda tak jako náboženská skepsis. Tito lidé v žádné hoře nevěřili, a proto pro ně byla účast na kultu pouze formální záležitostí. Chrámky se svými bočními sněními pro ně byly vlastně jen jakýmkoli kluby a restaurace, kde byly i saláinky pro rodninny oslavly, vinárny a snack-barsy. A právě takoví lidé se i v křesťanském sboru považovali za nejvlnivější osoby a dominativi se, že jsou oprávněni milovat jménem všech ostatních. Prosovali proto také své názory o křesťanské svobodě, neboť tvrdili, že právě „všichni“ mají totéž „poznání“ (v.1.). Jak potom může někdo ve sboru tvrdit, že je třeba se vystříhat pokrmů spojených s pořánským

kultem? Takové tvrzení ovšem mohlo být i ohlasem apoštolského dekretu, v němž se říká: „Zdržte se všechno, co bylo obětováno modlám“ (Sk 15, 19), ale Pavel se o tomto dekretu někde nezmínil. Podle něho platí zjevně tento příkaz na den Antiochie, Sýrie a Kilekije (Sk 15,23) a ne v sborech, které pak vznikly je ho misijním posobením. Proto se jeho „poznání“ shoduje s poznáním „silných“ korintských křesťanů (vers 1 a 4); všecku neznamená, že všecko záleží na „poznání“.

V. 1–3. Pokud jde o (maso), obětované modlám, víme, že „všichni máme poznání“. Poznání (však) vede k domyšlivosti, zatímco (jen) láška buduje. Jestliže si někdo myslí, že už něco plně poznal, jestě nie nepoznal tak, jak je poznat nutné. Miluje-li však kdo Boha, je od něho poznání.

Zivot viny není výlučnou záležitostí „poznání“, tj. teoretického vědění. Lidská mysl je složitá stavba, v níž se o komakžem obražení na výro nemění všechno v pravý opak. Mnoho myšlenek, návyků a tradic trvá dál, a dál působí svým vlivem. Kolik problémů měl např. Petr se svou židovskou minulostí, když měl sloužit Kornélievi (Sk 10,9–48) nebo když v Antiochii nevěděl, jak se zachovat v přítomnosti lidí z okolí Jákubova (Ga 2,11–14). Ještě že Petr „chce, aby všichni lidé dosílají svávys a poznali pravdu“ (1Tm 2,3–4). Ale „co je pravda“ (1. 18,39)? To nějen je otázka Plátova. To je výraz oprávněné pochybnosti, že ten, kdo má pravdu, poznal pravdu „tak, jak je poznat pravdu darem Božím“ (1,5). Nepřechází tím tento dar do lidského majetku. Jakmile se totiž poznání pravdy stane vlastnictvím člověka nebo dokonce celé lidské skupiny, vypadne takový člověk starána lidskou myšlenou, že stojí výše než jiní lidé a že z této výše může druhé usvěřovat, odsouvat stranou nebo i likvidovat. Proto také židé nronásledovali pohany, stejně lidí věřících a věřících zase jinovce. Prosí, „poznání vede k domyšlivosti“ domyšlivost lidí oddeluje, rozděluje a jakékoliv smyslosti rozloží. Proto také, když se Pavel střílí do rady těch, kdo „mají poznání“, hned vzápěti ukazuje nedokona-

lost a meze toho poznání. Jde přece o „budování“, jde o to, aby lidé sloužili jako „živé kamenné“ k stavbě „domu“, v němž by vládl pokoj, radost, plný život (1Pt 2,5)! A toto budování je „poznáním“ znemožňováno. Jen jedno je zapotřebí, a to „láška“! Jen láška oproštěuje člověka od zdejšeného sověti, jen láška vydává člověka z bludného kruhu soběstřednosti, osamocenosti jeho „skvělé izolace“ (splendid isolation) a spojuje ho s blížním ve výši organismus sboru, Kristově církvi. Je pozoruhodné, že toto varování před přečtením všeho poznání vychází právě od Pavla, „nevětšího pravokřesťanského teoretika, zakladatele křesťanské teologie“ (Souček). „Teorie tím není od souzenou ani znehodnocena, je však ukázanou pravou, totíž služebnou místo. Ostatně právě tento poznání je na stupni poznání jistě dosaženém, je překážkou opravdového poznání a jeho dalšího rozvoje. Podobný význam má známý paradoxní výrok řeckého filosofa Sokrata, podle něhož je předokladem pravé moudrosti vědat, že nic nevíme. Kdežto však Sokrates měl na mysl v první fázi potřeby sebekritiky jako předpokladu rozvoje rozumového poznání, myslí Pavel spíš na to, že domyšlivost tarasí cestu k Bohu. Tu musí nasvědčit i další slova, podle nichž i k pravému poznání Boha je jedinou cestou láška k němu“ (Souček).

Cekali bychom tedy, že po slovech: „Jestliže si někdo myslí, že už nečo poznal, není jíto nepožádat tak, jak je poznat nutné“ (v. 2), budou následovat věta: Ale ten, kdo miluje, má pravé poznání. Misto toho Pavel říká: „Miluje-li však někdo Boha, je od něho poznání“ (v. 3). Člověk, který se snaží poznat Boha, si chce vlastně pořídit jen shrnu poznatků o Bohu, chce si pořídit shrnu věrovných vět, s jejichž pomocí se moži Boha zmocnit. Ale vytváří si tak jen jakýsi svůj obraz Boha, ideu Boha, vytváří si bohu ke svému obrazu a pomine Bohu živého, skutečného. Cesta k Bohu nevede přemýšlením, byť sebeinternějším. Boha lze poznat jen tam, kde on sám jedná, kde on sám zasahuje do lidského života, kde on sám ukřižován Synem. Boh se dává poznat v Kristu, který chce člověka svou lákou získat. A kdo touto láskou získá Boha zamílují, vydává zase sebe sama Bohu a je „od něho poznán“ (v. 1). milován, vyvolen a vykoupen. To může člověk poznat svou zkušenosí viny. Prí oltáze, jakou je otázka masa, obětovaného modlám, jde o rozdvojení mezi všecky všeobecně, teoretickou porovnatelností vět a moží přistupek lásky, která vypívá z lásky Boží. V. A. Základ

pečnosti, na podporu OSN – jinými slovy, všimat si všechno v tomto světě, v němž chceme a musíme společně žít.

Jak se cirkus — a to jak oficiální, tak i řádoví věřící — podílejí na va-

Karl Barth:

Protestantská teologie v 19. století

Po letech dostává nás čtenář opět do rukou českého Bartha. Bratr faříř Vlk si dal tu práci a převedl do českiny Barthemu krásnou prózu. Přeložil také Barthemu citovaná díla křesťanské literatury a všechny citáty latinské, francouzské a anglické. Poprvé tu před námi evangelickou věrojupnost předstupuje prostou systematickou teologii (v roli církevního historika, Zeměpisu, nejmladší teologické generace, nás) Barth upadl v podezření z autoritářského doktrinalismu a církevního omezení na klasickou dogmatickou lásku, tak ziskavé možnost seznámit se z první ruky s šíří Barthových zájmu a laskavým Barthovým přístupem k myslitelstvu, které se z dobrých důvodů netěší v dějinách křesťanského bytu myšlení pro nejlepšímu jménu. Jedná se vlastně o přednášku, které měl Barth na počátku třicátých let na německých univerzitách, přednášky z doby vzniku prvního svazku Církevní dogmatiky, které sám vydal roku 1947 uprostřed práce na svazcích, třetího dílu svého koštětského životopisu. A to i tehdy, když se jedná o nevědomá a nechtěná minus a nehtěná plus. Chce být Barth za každou cenu originální? Musí pořád něčím zkoupat? Hrozit mu být barthiánům například, že jím musel například házet klacky pod nohy, aby se jim po Barthovské pěšině šlo co nejnesnadněji? Což nedokázat ocenit alepsou dobrou vůli těch, kteří se snažili z křesťanství záchravit, co se dalo (podle jejich názoru), a naopak odsoudit zlou vůli těch, kteří v církvi zničili, co se zničit může (opět podle jejich názoru)?

Odpověď na hádanky Barthovy povídavého hermeneutiky nalezeme v jeho podivuhodné dogmatici, Historii teologie. 19. století psal dogmatickým mistrem. Právě dialektická teologie, její nesporně bibličtí exegesi a reformační systematika, otevří oči i srdce pro „neklašickou obdobu“ církevních dejin! Její a jen na Kristově nezasloužené milosti orientovaný teolog si může dovolit zakončit pojednání o Schleiermacherovi ústřichou, že to tak v křesťanské církvi miněno byt nemůže, a proto ani u Schleiermachera tak miněno byt nemohlo“. Není, že Barth vlastně odsoudil zlou vůli těch, kteří v církvi zničili, co se zničit může (opět podle jejich názoru)?

Druhý svazek, nazvaný Dějiny, přináší krátky portréty některých křesťanských akademické vědy, a to mužů nejrůznějšího zaměření, od racionalistů přes tradicionalisty a pietisty až k představitelům historismu a bibliismu. Prorocké odsudířství představují H. F. Kohlbrügge a J. Ch. Blumhardt, ateisty D. F. Strauss a — jaká jediný netrológ — filoz. L. Feuerbach. Některé pravsty bude sotva český čtenář znát jménem, jiní zřizují v povídavé pouze jako typičtí reprezentanti jednoho názoru nebo autoři jedné knihy. Svazek ctevší portrét „církevního otce 19. století“ F. E. D. Schleiermachers, proti němuž jako prototypu celého ohrožení liberálního

Pochod «Za jeden svět»

Na svém mirovém pochodu se Československou žádatelstvem

O úkolech mirového hnuti Kampána za jadernou odzbrojenost Fekl-

sé. Tito lidé v žádné bohy nevěří, a proto pro ně byla dleas na kultu pouze formální záležitostí. Chrám se svými bočními sněmami pro ně byly vlastně jen jakýmsi kluby a restauracemi, kde byly i salónky pro rodninové oslavy, vínárny a snack-hary. A právě takoví lidé se i v křesťanském sboru počítavali za nejvinnější osoby a dominovali se, že jsou oprávněni milovat jménení všech ostatních. Prosozvali proto tamé své názory o křesťanském nebo křesťanském vývoji, jakékoliv společenské rozdíly. Proto i když se Pevel stál do fády těch, kdo „mají poznání“ (v.l.), jak potom může někdo ve sboru tvrdit, že je třeba se vystříhat pokrmu spojených s pohanským

poznání pravdy darem Božím, [15], nepřehánět tím tento den do lidského majetku. Jakmile se totiž poznání pravdy stane vlastnictvím člověka nebo dokonce celé lidské skupiny, vrodně takový člověk starému lidskemu omylemu, že stojí všechno jiné lidé a že z této výše může druhé usvěřovat, odsouvat stranou nebo i likvidovat. Proto také žluté pronásledování pohanů, ateisté lidí věřících a věřících zase jinovárců. Prostě „nozdřní vede k domluvnosti“ a domluvností lidí oddeje, rozděluje a jakékoli společenské rozdíly. Proto se Pevel stál do fády těch, kdo „mají poznání“, když vzápětí ukazuje nedokona-

ním, byt soběintenzivnějším, Boha lze poznat jen tam, kde on sám jedná, kde se sám zasazuje do lidského života svou láskou, tj. svým učižováním Svatého. Bohu se dává poznat v Kristu, který chce člověka svou láskou získat. A kdo touto láskou získá si Boha zamílí, vydává zasvěcenou Bohu a je „od něho poznán“. Místo, milování, vyslovení a vykoupení. To může člověk požádat svou zhrouzenost výří. Při otázce, jakou je otázka moci, obhávaného modlám, jde o rozdělování mezi lidmi krytiny zasadami, teoretickou správností, věroúčených vět a mezi příslušenstvem lásky, která vyplývá z lásky Boží.

V. A. Žák

io a mít jiného by nemělo být neprípadné jako možné“ — než tak čí onak myslíte a tvorit v rámci této doby. Za všechny povorosty stojí teologova vnitřním vlivem, když při interpretaci např. domluvností bájky o prstenech z Moudrého Náhana nebo otevřeného konce Jindřicha z Osterdingen.

Druhý svazek, nazvaný Dějiny, přináší krátky přehledy nyní prevážně kryté akademické vědy, a to mimožně národnějšího zaměření, od racionalistů přes tradicionalisty a pietisty až k představitelům historismu a biblistiky. Prorocké outsidery představují F. H. Kohlbrücke a J. Ch. Blumhardt, ateisté D. F. Strauss a — jako jediný neteolog — filozof L. Feuerbach. Následné přestavy bude sová český čtenář znát jinéménem, jiní zůstávají v povědomí pouze jako typičtí reprezentanti jednoho názoru nebo autori jedné knihy. Svazek cítíval portrét „Církevního otce 19. století“ F. E. D. Schleiermacherovi proti němuž jako proti symbolu celého období liberální teologie, když Barth vytáhl do boje. Na rozdíl od svého druhu E. Brunnera, který Schleiermacherovi věnovanou celou jednu protestantskou knihu, se Barth nečítal s tímto svým velkým protivníkem vyučován. „Kdo nic nezpozoroval za záře, která z trhu může vycházet a ještě vychází, bude, kdo ji nepovede, ten, až proti němuž nezpochívne ani prst. Kdo si ho nikdy neobslíbil a není v stavu si ho vždy znova oblit, ten ho nesmí nenávidět.“ Barth se k němu bude stále vracet, namodlensky tak učiní v roce své smrti. Nejdnožnější slovo na adresu Schleiermacherovy věci není jediným překvapením Barthových přednášek. Pietisté (Theološi) a biblisté (Menken, Hofmann), pejsků příliš pocházejí, aby nedali čím více šli proti duchu své doby, tím více vynikat. V čem i oni témuto duchu doby přidělali. Ritschlovi a tovaný teolog si může dovolit začít pojednání o Schleiermacherově titulních „zde, že to kavkanské církvi mimožně by nemělo, a proto ani u Schleiermacherovy tak mimožně byt nemohlo“, nad racionalistou Wegscheiderem d'poručit hození kamennem jen těm, kdo jsou v tomto bodu běz hříchu, v případě Lessinga vynesť jako poslední triumf Lessingův vlastní citát o tom, že pravdu má vopredem jenom Bohu Teolog původně milosil vč. že Boh přísně soudí farizeje a zákoníky, kteří dneš i noci studují Písma a zachovávají všechna přizkázané odkud dříve své mládost, a laskavě přijímají zjedně hříšníky kteří se i v pohledu synů tohoto světa nalézají na cestě rovnou do pekla. Odhadna oběžnost vůči malým bludům takřka pravověrných a věliká lásky lává v tvář zaručeným bludům kacifů, Kacifů? Jsemé všichni pod Slovem, potom existují „jen relativní kacif“. Jakkoli smíme a můžeme počítat teologův otců a bratrů měřítkem Písma (a konfesi tak bychom se měli vyrovnat všechny posledních slov o jejich věře. I oni souběžně s námi byli a námnoze také chtěli být v církvi — smíme si tedy myslit, že jim bylo určeno dar Duha svatého? „Váben nám nebylo zjeveno, že by Boh v 19. století zcela a nebo částečně od církve oddálil svou ruku. Nemá nám tedy dovoleno předpokládat, že by jeho představitelství v jádru, v poslední a hlavně o něco jiném než právě o poznání a vyznání křesťanského zjevení. Věřím v jednu svatou, všeobecnou, apoštolskou církev. To znamená, že všecky ty lidé musíme přístat ke křesťanské církvi a pamatovat, že já sám se vši svou teologickou prací jsem v církvi jen na základě odpustění.“

Jan Stefan

Pochod «Za jeden svět»

Na svém mírovém pochodu se v Československu zastavil jeden z předních představitelů západoevropských mírových hnutí, předseda britské Kampaně za jaderné ozbrojení, Finsko-katolický duchovní Bruce Kent se svými přáteli. Jeho pouť vedla z Varšavy přes jižní část NDR, Západoevropský kraj CSSR přes NSR do Bruselu.

Na otázku „Proč právě Varšava a Brusel“ odpovědil Bruce Kent: „Protože tato dvě města jsou pro mne symbolem dvou největších vojenských seskupení — Varšavské smlouvy a Severoatlantického paktu. Můj tisícimilový pochod Evropu měl být demonstrací proti nebezpečí plynoucímu z existence těchto dvou vojenských bloků.“

Úkolem mírového hnutí Kampáň za jaderné odzbrojení, řekl:

„CND je lidovým hnutím, které vyhovává lidí k vědomí toho, jakou hrozbu představují jaderné zbraně a závody ve zbrojení. Snažíme se působit na prosté občany, tak na vlastní představitele, aby si to uvědomili a změnili svou staré postoj. Činíme to v rozhovorech, diskusech. V současné době usilujeme o dvě věci: v domácím prostředí přesvědčujeme naše občany, že ižr nezávislá jaderná síla je nesmysl. Zatím se nám to nepodařilo, asi 65 % Britů se za tento projekt staví. Je to náš britský národní bohoslužebník. Můj tisícimilový pochod Evropu měl být silný. A za druhé, chtěl bychom rozšířit naše působení i na nové odstranění chudoby, na hledání nových cest ke společné bez-

pečnosti, na podporu OSN — jinými slovy, všimat si všeho v tomto světě, v němž chceme a musíme společně žít.

lak se církve — a to jak oficiální, tak i řádoví věřící — podlejte na vásich mirových aktů?

To souží dvě různé otázky. Křesťané jsou daň naše činnosti zapojení veřejnosti, podporují nás např. skupiny kvakerů nebo menonitů. Podle následující informace 23 % našich členů jsou vyznávatele křesťanství. V každé církvi se setkává s lidmi, kteří se zapojují do mírové práce. Ale jestliže se ptáte, co dělají oficiální církve, musíme odpovědět, že toho bohužel příliš není. Neplatí to o Skotsku, ale v Anglii a Walesu dvě nejpočetnější církve — anglikánská a finsko-katolická — bohužel na mírovou hnuti s určitou podezřovatelností. Jejich postoj k britské „bombaře“ není jednoznačný, vyhýbají se zajímat o otvárení stanovisko a nepřimhouřují při budování mostů mezi Východem a Západem, na jejichž stavbě se v dnešní vztah křesťanů a včetně vlastní podílu, jsou aktivní v některých jiných oblastech — jak je např. problém chudoby — avšak dostávají se do rozpaků, mají-li se zejména zahýbat skutečným politickým příčinám chudoby.

Proč vý, jako křesťan, se angažujete aktívne v všech těchto akcích — za jaderné odzbrojení, svárodělost, za zlepšení vztahů a porozumění mezi Východem a Západem?

Protože nechápu, jak někdo, kdo se používá křesťanem, že by mohl neangajažovat. Křesťanství není pouze pro přestávání náterné zbožnosti a modlitby, je činným společenstvím lidí kolem jednoho stolu. Myslím, že křesťanství má i určitou politickou vliv, která by měla realizovat ve světě, v němž žijeme. A proto nenovážuji, že nic nepřirozeného, jestliže se o to nokiníš a jsem si níže překvapen, že mnoho křesťanů nevidí stejně.

A co byste rádi vzkázat křesťanům a církvi v Československu?

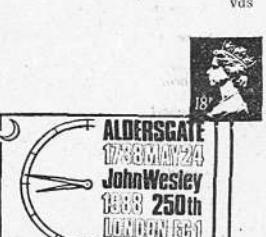
Prosím vás, počítejte se za neodlítetelnou součást své společnosti. Vašim posláním je žít zvěst evangelií, neansísl, odůstění. Nepovažujte se za ostrov pronásledovaných nebo izolovaných, ale za sámě, které by mělo přinášet pomoc celému světu.

(Bruce Kentem hovořil dr. Jiří Svoboda)

250. výročí obrácení J. Wesleye si připomněli britští metodisté ve výročí den 24. května v Londýně a to v historickém kostele sv. Pavla. V anglickém tisku se o této bohoslužbě hovořilo jako o „děkovných bohoslužbách“, ozvalo se i označení „národní bohoslužby“. Anglická státní církve přeměnila svou katedrálu metodistické církvi v oslavám, jichž se účastnilo 2500 členů církve z celého světa a mnoho ekumenických hostů. Význam vzpomínky podtrhly přítomnost britské královny a jejího manžela na shromáždění, při kterém se spolupisovali anglikánský arcibiskup z Canterbury a finsko-katolický kardinál Hume. Lutherův chorál „Z hlbokosti volám tobě“, který Wesley slýšel onoho památného dne ráno v katedrále, zazněl německy v predenu velkého pěveckého sboru. Anglický tisk ocenil zejména mohutný a radostný zpěv shromáždění, které při bohoslužbách zpívalo písni Charisse Wesleye; takový zpěv je v anglikánských kostelech neobvyklý. Také britská královna v dopise sekretáři britské metodistické konference vy-

znaala, že byla oslovena zpěvem prubenzeckých písni. Bohem bohoslužbu zapálilo černé dítě z jižní Afriky a běží dítě z USA pochodeň, které pak mlati lidé roznesli po cele katedrále — symbol toho, že John Wesley neukryl to, co mu Bůh svěřil, ale nestarodoušně zvěstil o Boží milosti pro hříšníky do všech kontinentů.

vds

K výročí Wesleyova obrácení vydala britská pošta zvláštní razítko. Jsou na něm hodiny ukazující čtvrt žitro v den vět větor, kdy Wesley — podle záznamu v Deníku — pocítil zvláštní radost v srdeci a nápis „Aldersgate 24, května 1738“.

Kostnické jiskry 29/88 ● 2

máždení UBS v Anglii. Tajemníkem Biblického díla byl tehdy B. Černohorský.

Biblické dílo bylo v rámci Ekumenické rady v ČSR a později v CSSR obnoveno koncem sedmdesátých let a je ho tajemníkem se stal farář B. Sedlák. Za jeho období bylo vytříštěno několik set tisíc biblí a jejich částí a bylo dokončeno a vydáno český ekumenický překlad Písma. Od podzimu minulého roku se Ekumenická rada církví v ČSSR, jejímž předsedou je t. č. farář J. Halama, představí jednoty bratrské, a tajemníkem prof. dr. A. Ebertová, stala přidruženým členem UBS. Tajemníkem odboru pro biblickou práci je dr. Jiří Luká, předseda poslaneckého výboru pro biblickou práci jsou prof. dr. K. Gábris a prof. dr. P. Pokorný.

V Budapešti bude přijet nových členických společností světovně vyhlášeno. Tématem shromáždění bude „Slovo Boží — naděje pro všecky“. Nezapomeňte na toto shromáždění ve svých modlitbách.

rp